

30/07/2015

סגן שר הבריאות, מר יעקב ליצמן

שר האוצר, מר משה כחלון

ראש הממשלה ושר הבריאות, מר בנימין נתניהו

הנדון: קריסת מערכת הבריאות בישראל

שלום רב,

פרויקט "מכתבים לבריאות" הוא יוזמה פרטית של אנשים המבקשים להעלות על הכתב את סיפוריהם האישיים, כדי לחלוק עמכם את התלאות והמצוקה שנגרמו להם בשל חוסר יכולתה של מערכת הבריאות להעניק להם טיפול הולם. במכתבים אלה נפרש בפניכם את הסיפורים הכואבים מבתי החולים, המרפאות, מוקדי החירום ושאר הנציגויות שנמצאות בתחום אחריותו של משרד הבריאות. אנו תקווה שהשיתוף של סיפורים אלה יעזור לכם להבין את חומרת המצב ולפעול במלוא הנכונות והדחיפות כדי לתקנו.

בימים אלה משרד הבריאות מיישם רפורמה בעלת השלכות מרחיקות לכת במערכת בריאות הנפש. לפניכם כתבתה של רוני לינדר-גנץ שפורסמה ב"דה מרקר" ב-22.07.15 (<http://www.themarker.com/news/health/1.2688936>), ואנו מביאים כאן שוב את עיקרי הדברים. ציבור המטופלים במערכת בריאות הנפש הוא מהאוכלוסיות המוחלשות וחסרות הישע ביותר במערכת הבריאות, ואנו סבורים שעל הגורמים האמונים על מערכת הבריאות לנקוט קפדנות יתרה ביישום הרפורמה כדי שציבור זה לא ייפגע עוד יותר:

"משרד הבריאות משלה חולים פסיכיאטרים: לא באמת יכולים לבחור היכן להתאשפז

משרד הבריאות התחייב כי תינתן לחולים אפשרות לבחור את המוסד שבו יתאשפזו, אם התפוסה בו תהיה נמוכה מ-95% - אך בפועל, מצב כזה כמעט שלא קיים ■ משרד הבריאות: הכלל נועד לשמור מקום לאשפוז חולים חלשים המתגוררים בסמיכות לבתי החולים ואינם ניידים

בנובמבר 2014 היה נדמה כי מאבקם הממושך של המתמודדים עם מחלות נפש, לקבל זכות בחירה במוסד שבו יתאשפזו, נושא סוף-סוף פרי: לאחר שהגישו שתי עתירות לבג"ץ והצעת חוק נגד 'הסדר האזורים' - שבמסגרתו חולים פסיכיאטרים יכולים להתאשפז רק בבית החולים המשוך למקום מגוריהם - ונגד משרד הבריאות, הודיע המשרד כי הוא מייסד נוהל חדש תחת הכותרת 'בחירת מקום אשפוז בבריאות הנפש'. הנוהל הזה אמור היה להגדיל משמעותית את יכולת הבחירה של חולים פסיכיאטרים במוסד המאשפז.

מבחינתם של פגועי הנפש, מדובר בנושא קריטי: העובדה שהם מנותבים באופן קשיח לבתי החולים לפי מקום מגוריהם, בלי יכולת תמרון בין המוסדות ובלי התחשבות ברצונם, הם טענו, היא לא רק אפליה לעומת כלל החולים, אלא גם פוגעת אנושות בתחרות הרצויה בין בתי החולים הפסיכיאטריים על השירות והמקצועיות. ברגע שזרם המטופלים לבית החולים מובטח בכל מקרה, אמרו העותרים, איזה תמריץ יש לבית החולים להשתפר ולהצטיין?

על פי הנוהל החדש, מטופל הזקוק לאשפוז במחלקה פסיכיאטרית (לא כולל אשפוז כפוי) יהיה רשאי לבחור את בית החולים שבו ירצה להתאשפז, ללא תלות בשיוך האזורי שנקבע על פי מקום מגוריו - זאת, אם תפוסת המיטות בבית החולים המבוקש אינה יותר מ-95% באותה עת. לצורך כך הקים משרד הבריאות, בצעד מבורך של שקיפות, גם קישור באתר שלו, שבו ניתן להתעדכן לגבי מצב התפוסה בבתי החולים הפסיכיאטרים בזמן אמת.

אלא שבדיקה שיטתית של האתר, לאורך תקופה של חצי שנה, חושפת כי הנוהל המבטיח של משרד הבריאות הוא למעשה פיקציה, שכן כמעט שלא קיים מצב שבו בתי החולים נמצאים בתפוסות של פחות מ-95% שמאפשרות מימוש של זכות הבחירה.

את הבדיקה ביצע מרכז ממ"ן - מרכז למידע ושיתוף למשפחות מתמודדי נפש. הנתונים חד-משמעיים: אין אפשרות אמיתית לממש את זכות הבחירה על פי הנוהל החדש. כך למשל, התפוסה הממוצעת במרכז לבריאות נפש בארבע שבע ובכפר שאול (איתנים) היתה במהלך התקופה שנבדקה 107%, בשלוותא 117%, בשער מנשה ובמזרע 106%, בלב השרון (פרדסיה) 103%, באברבנל 104% ובגהה 102%. אחוזי התפוסה הממוצעים הנמוכים ביותר היו בבית החולים באר יעקב ובשיבא (96%-97% בהתאמה). במלים אחרות: לא נמצא אפילו בית חולים אחד ששיעור התפוסה הממוצע בו עמד בקריטריונים שמאפשרים בחירה. מדובר בממוצע, והיו ימים שבהם שיעור התפוסה כן ירד מתחת ל-95%, אך מנגד היו גם ימים שבהם התפוסה היתה גבוהה בהרבה מהממוצע.

לפיכך, ערכו בממ"ן חיתוך נוסף, לפי מספר הימים שבהם התפוסה היתה פחות מ-95%, לעומת תפוסה של יותר מ-95% בחצי השנה הראשונה של 2015. נמצא פער אדיר בין השניים: כך למשל, בשלוותא נמצא כי במשך חצי שנה היו רק שלושה ימים שבהם התפוסה ירדה מ-95%, לעומת 102 ימים שבהם היא היתה גבוהה יותר; במרכז לבריאות הנפש בבאר שבע היחס היה יומיים בלבד של תפוסה נמוכה לעומת 103 של גבוהה; בלב השרון 13 ימים 'נמוכים' לעומת 92 'גבוהים'; ואילו במזרע לא היה אפילו יום אחד שבו התפוסה ירדה לפחות מ-95%. בבדיקה אקראית שערך TheMarker מול כמה בתי חולים פסיכיאטרים עולה כי אכן בשטח לא חל שינוי, ודאי שלא שינוי משמעותי, בשיעור המאושפזים מחוץ לאזור הבחירה."

מאז שנת 1976 לא עודכנה מערכת התקינה הקובעת את מספרי הרופאים, האחיות, מיטות האשפוז ואמצעים חיוניים נוספים בבתי החולים ובמרפאות. משנה זו ועד התקופה הנוכחית, אוכלוסיית ישראל גדלה מ-3.5 מיליון איש ליותר מ-8 מיליון. כל ההבטחות להוסיף תקנים לאנשי צוות ומיטות אשפוז טורפדו בשל חוק ההסדרים ולא מומשו. מסקנות ועדת גרמן משנת 2014 לא מומשו אף הן, עקב פיזור הכנסת והממשלה וקיום הבחירות מוקדם מהצפוי.

ממשלות ישראל לדורותיהן הזניחו את תיק הבריאות. מערכת הבריאות בישראל כבר לא נמצאת "על סף קריסה", היא קורסת בפועל. כעת האחריות נמצאת בידיכם.

אנו, אזרחיות ואזרחי ישראל הסובלים מדי יום כתוצאה מההזנחה המתמשכת, דורשים להציב את שיקום מערכת הבריאות בראש סדר העדיפויות הלאומי, ולייחס לתקציב ולקשיי התפעול של מערכת הבריאות את אותה מידת חשיבות שמוענקים לתקציב ולקשיים של מערכת הביטחון. ההגנה על חיייהם של אזרחי המדינה כוללת לא רק פעילות צבאית, אלא גם את השמירה על תפקודן התקין של מערכות מצילות חיים, מאריכות חיים ותומכות באיכות החיים. אנו נמשיך להזכיר לכם ולהפציר בכם להתגייס למטרה, עד שנראה שינוי לטובה מיושם בפועל.

בציפייה ובתקווה לטיפולכם המיידית,

צוות "מכתבים לבריאות"